

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 หน้า 1/5

อากาศเย็นลง หมอกหนา เตือนชาวนา ระวัง “แมลงบั่ว” ศัตรูร้ายทำลายข้าว

“แมลงบั่ว”

กรมส่งเสริมการเกษตร แจ้งเตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ฝักระวังแมลงบั่วศัตรูข้าว เนื่องจากพยากรณ์อากาศในระยะนี้ รายงานว่าภาคเหนือตอนบน และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน มีอากาศเย็นในตอนเช้าและยังคงมีฝนฟ้าคะนองบางแห่ง โดยแมลงบั่วจะระบาดมากในพื้นที่ที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูง

กรมส่งเสริมการเกษตร จึงขอแจ้งเตือนให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวทุกพื้นที่โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน หมั่นสำรวจแปลงนา เมื่อพบแมลงบั่วศัตรูข้าวดังกล่าวในแปลงนาเพาะปลูกของตน ควรรีบป้องกันกำจัดอย่างถูกวิธี เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายรุนแรง ซึ่งล่าสุดได้รับรายงานว่ามีพบแมลงบั่วเข้าทำลายนาข้าวแล้วในพื้นที่จังหวัดนครพนม นครราชสีมา อุรธานี และจังหวัดตาก รวมจำนวนพื้นที่ 85 ไร่

ลักษณะการทำลายของแมลงบั่ว หนอนแมลงบั่วจะเข้าทำลายส่วนเจริญของตาดยอดข้าว สามารถสังเกตเห็นอาการเป็นหลอดคล้ายหลอดหอม เรียกว่า หลอดบั่ว ซึ่งเมื่อถูกทำลาย ต้นข้าวจะแคระแกรน ลำต้นกลมเตี้ย มีสีเขียวเข้ม และยอดที่ถูกทำลายจะไม่ออกรวง ทำให้ไม่ได้ผลผลิตข้าวตามที่ต้องการโดยหนอนแมลงบั่ว

การป้องกันกำจัดแมลงบั่ว

ควรกำจัดวัชพืชรอบแปลงนา เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งหลบซ่อนอาศัยของศัตรูพืช รวมทั้งควรอนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น ดักแด้ แมงมุม แมงเบียนของแมลงบั่ว เป็นต้น และสำหรับตัวเต็มวัยของแมลงบั่วให้ใช้กับดักแสงไฟล่อมาทำลาย หากมีการระบาดรุนแรง ให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำ ได้แก่ สารกลุ่ม 2B ได้แก่ อีทโพรล และสารกลุ่ม 4A ได้แก่ อิมิดาโคลพริด หรือ ไทอะมีโทแซม หรือไทอะโคลพริด หรือโคลไทอะนินดิน มาพ่นในแปลงดังกล่าว โดยแนะนำให้พ่นสารกำจัดแมลงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ห่างกันทุก 7 วันไม่เกิน 3 ครั้ง และหมั่นเวียนสารตามกลไกการออกฤทธิ์ ไม่พ่นซ้ำสารในกลุ่มเดิมในรอบวงจรชีวิตของแมลงศัตรูพืช เพื่อชะลอความต้านทานต่อสารกำจัดแมลง อย่างไรก็ตาม การเตรียมตัวก่อนปลูกข้าวเพื่อป้องกันแมลงบั่วเข้าทำลายนั้น เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการปลูกข้าวในช่วงที่แมลงบั่วมาเล่นแสงไฟจำนวนมาก และไม่ควรหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวในปริมาณมากหรือปักดำถี่จนเกินไป ทั้งนี้ เกษตรกร สามารถสอบถามหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้านท่าน

ที่มา : กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 หน้า 2/5

ระวัง โรคใบจุดสีม่วง

“โรคใบจุดสีม่วง”

(เชื้อรา ALTERNARIA PORRI) ในหอมแดง, หอมหัวใหญ่

ระวัง โรคใบจุดสีม่วง (เชื้อรา Alternaria porri) ในหอมแดง, หอมหัวใหญ่

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศเย็นในตอนเช้า มีฝนตกบางพื้นที่ เตือนผู้ปลูกหอมแดง, หอมหัวใหญ่ ในระยะ ฤดูแล้งจะเจริญเติบโต รับมือโรคใบจุดสีม่วง (เชื้อรา Alternaria porri)

อาการเริ่มแรก พบจุดดำน้ำตาลขนาดเล็ก รูปร่างกลมหรือรีบนใบ ซึ่งเมื่อแผลแห้งจะเปลี่ยนเป็นจุดแผลสีน้ำตาล ต่อมาแผลขยายออกตามความยาวของใบ มีลักษณะเป็นรูปไข่ เนื้อเยื่อยุบตัว แผลสีม่วงเข้มหรือสีน้ำตาลอมม่วง ตรงกลางชัดจางกว่าเล็กน้อย มีแถบสีน้ำตาล หรือสีเหลืองล้อมรอบแผล ถ้าอากาศชื้นจะพบผงสปอร์สีดำของเชื้อราสาเหตุโรคมบนแผล เมื่อมีหลายแผลขยายต่อกันจะทำให้ใบแห้ง ต้นโทรม ผลผลิตลดลง หากโรครุนแรงใบจะแห้งตายหมด ไม่ได้ผลผลิต หากเชื้อราเข้าทำลายที่ส่วนหัว จะทำให้หัวเน่าเก็บไว้ได้ไม่นาน

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

1. ก่อนปลูกควรปรับปรุงดินให้มีสภาพเหมาะสมกับการปลูกหอม โดยการใส่ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์
2. ใช้หัวพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 30 - 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไอโพรโดโอน 50% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที
3. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโพรโดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพโรซิมิโดน 50% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีสโตรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 - 7 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค
4. เก็บซากพืชที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 5. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับ

ที่มา : คณะทำงานพยากรณ์และเตือนภัยศัตรูพืช กรมวิชาการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2569 หน้า 4/5

“ตรา Q”

ซีรีส์ Q เครื่องหมายคุณภาพเปลี่ยนชีวิตเกษตรกร ตอนที่ 1 : “รู้จักเครื่องหมาย Q” - ตัวอักษรเล็ก ๆ ที่เปลี่ยนชีวิตเกษตรกรได้

“เครื่องหมาย Q” คืออะไร

“Q” เป็น “เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน” จากภาครัฐ ที่สื่อสารให้ให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพและความปลอดภัย และทำให้คนซื้อรู้ว่า สินค้าเกษตรของเรา “ปลอดภัย” “สะอาด” และ “ได้มาตรฐาน” จริง ๆ

ใครเป็นคนตรวจและให้เราได้ “Q”

เกษตรกรจะได้ Q ไม่ใช่เพราะ “พูดเอง” แต่เพราะ “ผ่านการตรวจจริง” จากหน่วยงานรัฐและผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เช่น การรับรองแหล่งผลิตตามมาตรฐาน GAP หรือ GAqP หากขอการรับรองจากหน่วยงานรัฐ

ถ้าเป็น พืช เช่น ผัก ผลไม้ ข้าว → ตรวจโดย กรมวิชาการเกษตร
ถ้าเป็น สัตว์หรือผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ เช่น เนื้อ ไข่ นม → ตรวจโดย กรมปศุสัตว์

ถ้าเป็น สัตว์น้ำ เช่น กุ้ง ปลา หอย → ตรวจโดย กรมประมง

เจ้าหน้าที่จะมาตรวจตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำ เช็กการปลูก การเลี้ยง การใช้สาร การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึงการขนส่งถ้าทุกขั้นตอนทำถูกต้องตาม “หลักที่รัฐกำหนด” ก็จะได้รับ “ใบรับรอง” และสามารถติดเครื่องหมาย Q ได้

จำง่าย ๆ ว่า “ทำถูกวิธี → ตรวจแล้วผ่าน → ได้ใบรับรอง → ติด Q → ขายง่ายขึ้น”

คำที่ควรรู้ (แปลให้เข้าใจง่าย)

GAP หรือ หลักการเกษตรที่ดี - วิธีปลูกพืชให้ปลอดภัย เช่น ใช้สารให้ถูกชนิด ถูกเวลา บันทึกรายการ ตรวจสอบย้อนกลับได้
GAqP หรือ หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี - วิธีเลี้ยงกุ้ง ปลา ฯลฯ ให้ปลอดภัย ไม่มีสารตกค้าง น้ำไม่ปนเปื้อน
มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) - กติกาที่รัฐตั้งไว้เพื่อให้สินค้าเกษตรทุกชนิดมีคุณภาพ
มกษ. - หน่วยงานของรัฐที่เป็นคนกำหนดมาตรฐานและรับรองสินค้าเกษตรทั้งหมด

สรุปสั้น ๆ ให้จำขึ้นใจ

“เครื่องหมาย Q” อาจดูเป็นเพียงตัวอักษรเล็ก ๆ แต่เบื้องหลังคือ “คุณภาพ ความปลอดภัย และความตั้งใจของเกษตรกร”

ถ้าอยากให้สินค้าของเรา

ขายได้ราคา
เข้าสู่ตลาดใหญ่
เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ
“Q” คือตัวแรกที่ต้องมี

ทช. 09-4000-32-002-000001

- ชื่อผู้ให้การรับรอง
- ชื่อมาตรฐานที่ได้รับรอง
- รหัสชื่อเจ้าของสินค้าที่ได้รับการรับรอง

ที่มา : FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

กองส่งเสริมการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

0-4475-6906 ต่อ 104

www.nongjabok.go.th

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

จดหมายข่าวเพื่อการเกษตร

ประจำเดือน เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2569 หน้า 5/5

ซีรีส์ Q เครื่องหมายคุณภาพเปลี่ยนชีวิตเกษตรกร ตอนที่ 2 เมื่อเข้าใจแล้วว่าทำไม “ตรา Q” ถึงสำคัญ

“ตรา Q”

ขั้นตอนต่อไปคือ “ทำอะไรจึงจะได้มันมา”
คำตอบคือ...**ง่ายกว่าที่หลายคนคิดและเกษตรกรทุกคน ไม่ว่าจะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ก็สามารถทำได้**

เริ่มจากพื้นที่ของเราเอง สิ่งสำคัญที่สุดคือ “กระบวนการผลิต” หรือ “ระบบการผลิต” ระดับแปลงปลูกหรือฟาร์มต้องเป็นไปตามหลักวิชาการและมาตรฐานที่ถูกต้องซึ่งอยู่ภายใต้ มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ

GAP (Good Agricultural Practices)

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพืช เช่น ผัก ผลไม้ ข้าว

GAP (Good Animal Agricultural Practices)

การปฏิบัติทางการเลี้ยงสัตว์ที่ดี เช่น โค ไก่ หมู และสัตว์อื่น ๆ

GAqP (Good Aquaculture Practices)

การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี เช่น ฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจืด

ทุกประเภทมีเป้าหมายเดียวกัน คือ **“ทำให้สินค้าปลอดภัย มีคุณภาพ และตรวจสอบย้อนกลับได้”**

ตอนที่ 2
เมื่อเข้าใจแล้ว
ว่าทำไม “ตรา Q” ถึงสำคัญ

ที่มา : FB เรื่องเล่าข่าวเกษตร

ตัวอย่างการทำให้ได้ตามมาตรฐาน

ด้านพืช : จัดการดิน น้ำ และปุ๋ยให้เหมาะสม ใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และเฉพาะเมื่อจำเป็น ดูแลแปลงให้สะอาด เก็บเกี่ยว และขนส่งอย่างถูกวิธี

ด้านปศุสัตว์ : จัดการฟาร์ม ดูแลสุขภาพสัตว์ให้เหมาะสม ทั้งการป้องกันและควบคุมโรค และการบำบัดโรคสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ การจับและการจัดการตัวสัตว์ และผลิตผล สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบันทึกข้อมูล

ด้านสัตว์น้ำ : การจัดการฟาร์ม การใช้ยาสัตว์และสารเคมี สุนัขลักษณะในฟาร์ม การจับและ การปฏิบัติหลังการจับก่อนการขนส่งออกจากฟาร์ม ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

สิ่งสำคัญอีกอย่างที่ไม่ควรมองข้ามคือ “การบันทึกข้อมูลลงรายละเอียดตั้งแต่วันเริ่มปลูกหรือเลี้ยง ชนิดของปุ๋ยหรืออาหารที่ใช้ วันให้น้ำ ฉีดพ่น ให้อาหาร หรือเก็บเกี่ยว ข้อมูลเหล่านี้เป็นหลักฐานสำคัญที่เจ้าหน้าที่ใช้ในการตรวจสอบประเมิน และยังช่วยให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ หากเกิดปัญหาในภายหลัง

ขั้นตอนการขอรับรองเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q

1. ติดต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่
2. ยื่นคำขอรับการตรวจประเมิน
3. เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบกระบวนการผลิต ตรวจสอบเอกสารหรือปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ
4. หากผ่านเกณฑ์ จะได้รับ ใบรับรองมาตรฐาน (GAP / GAqP) และสิทธิ์ในการใช้ “เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q” สำหรับการรับรอง GAP บนสินค้าอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

สรุปสั้น ๆ

เกษตรกรทุกประเภทสามารถขอมาตรฐาน Q ได้ ยื่นขอกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมวิชาการเกษตร / กรมปศุสัตว์ / กรมประมง) ปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) / การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAqP) บันทึกข้อมูลการผลิตทุกขั้นตอน ผ่านตรวจตามมาตรฐาน GAP หรือ GAqP → ได้ใบรับรอง → ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน Q ได้ถูกต้อง

กองส่งเสริมการเกษตร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจะบก

0-4475-6906 ต่อ 104

www.nongjabok.go.th